

Euroopa Liidu asjade komisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIV koosseisu II istungjärgul (1.07-31.12.2019)

Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis

Esimees: Anneli Ott (Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Aseesimees: Riina Sikkut (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Liikmed:

Kalle Grünthal (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
Heiki Hepner (Isamaa fraktsioon)
Kalev Kallo (Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Tarmo Kruusimäe (Isamaa fraktsioon)
Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Lauri Läänemets (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)
Tõnis Mölder (Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Kalle Palling (Eesti Reformierakonna fraktsioon, kuni 30.09.2019)
Keit Pentus-Rosimannus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Anti Poolamets (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
Taavi Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Urve Tiidus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Jaak Valge (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
Mart Võrklaev (Eesti Reformierakonna fraktsioon, alates 9.10.2019)

Istungid

Ajavahemikus 1.07.-31.12.2019 toimus **28** Euroopa Liidu asjade komisjoni (edaspidi ELAK) istungit, millest **2** olid **ühisistungid** valdkondlike komisjonidega.

Ühisistungid toimusid:

- 1) 29.07.2019 ühisistung **majanduskomisjoniga** Riigikogu seisukoha andmiseks avaliku konsultatsiooni kohta, mis käsitles EL-i 2014. aasta lennujaamade ja -ettevõtetele antava riigiabi suuniste järelhindamist;
- 2) 11.11.2019 avalik ühisistung **riigieelarve kontrolli erikomisjoniga** seoses Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta aastaaruande tutvustamisega.

Riigikogu täiskogu 10.12.2019 istungil esitas peaminister Jüri Ratas ülevaate valitsuse tegevusest EL-i poliitika teostamisel. ELAK-i poolse ettekande tegi komisjoni esimees Anneli Ott. Fraktsioonide nimel võtsid sõna Riina Sikkut, Keit Pentus-Rosimannus, Raivo Tamm ning Ruuben Kaalep.

Euroopa Liidu algatused

ELAK määramati Riigikogu XIV koosseisu II istungjärgul **14** EL-i algatuse juhtivkomisjoniks, millest **2** olid määruste eelnõud, **2** direktiivi eelnõud, **1** otsuse eelnõu, **6** avalikku konsultatsiooni, **2** teatist ja **1** seaduspakett. **11** algatuse puhul kujundas ELAK seisukoha konsensuslikult, hääletust fikseeriti **21%** otsuste puhul. ELAK ei esitanud ühtegi põhjendatud arvamust EL-i algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega.

ELAK täpsustas valitsuse seisukohti EL-i algatuste kohta kooskõlas Riigikogu valdkondliku komisjoni arvamusega 1 korral¹ ning täiendas seisukohti 1 EL-i algatuse² puhul. Sisuliselt muutis ELAK valitsuse seisukohti 18% juhtudest.

2019. aasta II poolaastal ELAK-is menetletud EL-i algatused olid:

- 1) Otsuse eelnõu Euroopa energiaharta lepingu kohta, raportöör Kalle Palling, (5.07.2019);
- 2) Avalik konsultatsioon üle-euroopalise transpordivõrgustiku arengusuuniste kohta, raportöör Kalev Kallo, (5.07.2019);
- 3) Avalik konsultatsioon põllumajandus- ja metsandussektori ning maapiirkondade riigiabi eeskirjade muutmise kohta, raportöör Heiki Hepner, (5.07.2019);
- 4) Avalik konsultatsioon EL-i 2014. aasta lennujaamade ja -ettevõtetele antava riigiabi suuniste järeelhindamisest (29.07.2019);
- 5) Teatis „EL-i strateegiline lähenemisviis ravimitele keskkonnas“, raportöör Tõnis Mölder, (16.09.2019);
- 6) Direktiivi eelnõu, mis kuulub ühinguõiguse paketti ja käsitleb äriühingute piiriülest liikuvust (seisukohtade täiendamine), raportöör Urve Tiidus, (16.09.2019);
- 7) Avalik konsultatsioon kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes kohaldatavate riigiabivahendite läbivaatamise kohta, raportöör Heiki Hepner, (20.09.2019);
- 8) Määruse ja otsuste eelnõu, mis käsitlevad Euroopa Innovatsiooni ja Tehnoloogiainstituuti, raportöör Jaak Valge (20.09.2019);
- 9) Määruse eelnõu, millega luuakse euroala lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendi juhtimisraamistik, raportöör Riina Sikkut, (7.10.2019);
- 10) Teatis „Puhas planeet kõigi jaoks – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“, raportöör Anneli Ott, (14.10.2019);
- 11) Avalik konsultatsioon, mis puudutab kasutuselt kõrvaldatud sõidukite direktiivi toimivuse kohta, raportöör Mart Võrklaev, (28.10.2019);
- 12) Avalik konsultatsioon, mis puudutab Euroopa reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi 2004/82/EÜ, raportöör Urve Tiidus, (6.12.2019);
- 13) Direktiivi eelnõu olmevee kvaliteedi parandamise kohta (seisukohtade täiendamine) (16.12.2019);
- 14) Maanteepakett (seisukohtade täiendamine) (16.9.2019).

ELAK kujundas Riigikogu seisukoha lähtudes valdkondlike komisjonide arvamusest, mida oli 12.

Arvamuse andja	Arvamuste arv (nr)	Arvamuste arv (% kõigist)
Majanduskomisjon	3	25
Maaelukomisjon	2	17
Õiguskomisjon	2	17
Keskkonnakomisjon	2	17
Rahanduskomisjon	1	8
Sotsiaalkomisjon	1	8
Kultuurikomisjon	1	8

¹ Täpsustati kooskõlas maaelukomisjoni arvamusega valitsuse seisukohti seoses avaliku konsultatsiooniga kalandus- ja vesiviljelussektori suhtes kohaldatavate riigiabivahendite läbivaatamise kohta, (20.09.2019).

² ELAK täiendas valitsuse seisukohti seoses avaliku konsultatsiooniga, mis puudutab Euroopa reisijaid käsitleva eelteabe direktiivi 2004/82/EÜ, (6.12.2019).

Põhiseaduskomisjon	0	0
Väliskomisjon	0	0
Riigikaitsekomisjon	0	0
Kokku	12	100

ELAK andis arvamust 1 korral seoses valitsuse „Välispoliitika arengukava 2030“, 23.09.2019. Arvamus esitati väliskomisjonile.

Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Liidu Nõukogu istungid

Perioodi jooksul töötas ELAK 46 Euroopa Liidu tasandu ministrite kohtumise materjalidega. Nendest kohtumistest 2 puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega. Ülejäänud ministrite kohtumistest 37 olid Euroopa Liidu Nõukogu ametlikud istungid ja 7 mitteametlikud kohtumised. ELAK otsustas 97,8% juhtudest anda valitsusele Euroopa Liidu töös osalemiseks mandaadi konsensuslikult toetades valitsuse seisukohti, 1 korral fikseeriti hääletus³. 11 korral võttis ELAK esitatud informatsiooni teadmiseks.

Seoses Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Liidu Nõukogu ametlike ning mitteametlike kohtumistega olid ELAK-i istungitele kutsutud ministrid. Ministrite osaluse protsent oli 69.

Ministri nimi	Kutsutud (korda)	Osales (korda)	Osalus (%)
Peaminister Jüri Ratas	2	2	100
Rahandusminister Martin Helme	8	4	50
Justiitsminister Raivo Aeg	3	3	100
Sotsiaalkaitseminister Tanel Kiik	3	3	100
Siseminister Mart Helme	3	3	100
Välisminister Urmas Reinsalu	9	5	56
Maaeluminister Mart Järvik	5	2	40
Väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister Kert Kingo	0	0	-
Väliskaubandus- ja infotehnoloogiaminister Kaimar Karu	2	1	50
Majandus- ja taristuminister Taavi Aas	6	5	83
Keskkonnaminister Rene Kokk	5	3	60
Kultuuriminister Tõnis Lukas	1	1	100
Haridus- ja teadusminister Mailis Reps	5	4	80
Kaitseminister Jüri Luik	2	1	50
Rahvastikuminister Riina Solman	0	0	-
Riigihalduse minister Jaak Aab	0	0	-
Eesti eriesindaja Euroopa Liidu juures Matti Maasikas	1	1	100
Kokku	55	38	69%

³ Hääletus paluti läbi viia seoses Eesti seisukohtadega 9. oktoobril toimuva eurorühma ja 10. oktoobril toimuva EL-i majandus- ja rahandusnõukogu istungil (ECOFIN), (7.10.2019). Hääled jagunesid järgmiselt: 8 poolt; 0 vastu; 2 erapooletud.

Parlamentaarsed kuulamised ja ministrite ülevaated

ELAK-is toimus **12** parlamentaarset kuulamist:

- 1) Ülevaade Soome EL Nõukogu eesistumisest, (1.07.2019);
- 2) Parlamentaarne kuulamine: Eesti võimalused saavutada aastaks 2050 süsinikuneutraalsus, (9.09.2019);
- 3) Ülevaade Ühendkuningriigi EL-ist lahkumise hetkeseisust, (13.09.2019);
- 4) Parlamentaarne kuulamine: Eesti võimalused saavutada aastaks 2050 süsinikuneutraalsus (mõju energiaintensiivsetele ettevõtetele ja rohetehnoloogia arendamine), (20.09.2019);
- 5) Parlamentaarne kuulamine: Eesti võimalused saavutada aastaks 2050 süsinikuneutraalsus (2020 ja 2030 kliimaeesmärkide täitmine Eestis), (27.09.2019);
- 6) Parlamentaarne kuulamine: EL struktuurivahendite, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ja Euroopa Maaeluarengu Põllumajandusfondi rakendamine Eestis perioodil 2014-2020, (21.10.2019);
- 7) Parlamentaarne kuulamine: Rail Balticu projekti areng, (28.10.2019);
- 8) Parlamentaarne kuulamine: Balti elektrisüsteemide ühendamine, (28.10.2019);
- 9) Parlamentaarne kuulamine: Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava meetmed kriisiolukordadele reageerimise võimekuse tõstmiseks, (11.11.2019);
- 10) Parlamentaarne kuulamine: „Eesti riiklik energia- ja kliimakava aastani 2030“, (18.11.2019);
- 11) Ülevaade Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetidest 2020-2021, (9.12.2019);
- 12) Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel, (9.12.2019);

ELAK-ile anti ülevaade Euroopa Liidu Nõukogu istungil toimunud **3** korral:

- 1) Ülevaade Eesti seisukohtadest EL-i riigiabi valdkonnas toimuvatel läbirääkimistel, (13.09.2019)
- 2) Ülevaade läbirääkimistest ja Eesti seisukohtade täiendamine: olmevee kvaliteedi direktiivi eelnõu, (16.12.2019);
- 3) Ülevaade läbirääkimistest Eesti seisukohtade täiendamine maanteepaketi kohta, (16.12.2019).

ELAK-i kohtumised ja välistegevus

Kokku toimus antud ajaperioodil **8** kohtumist:

- 1) 2.07.2019 kohtus ELAK-i esimees Anneli Ott Moldova suursaadikuga Inga Ionesii-ga;
- 2) 5.07.2019 kohtus ELAK-i esimees Anneli Ott *École nationale d'administration, Cycle des hautes études européennes* (Prantsusmaa) tudengitega;
- 3) 24.09.2019 kohtus ELAK-i delegatsioon koosseisus Anneli Ott, Riina Sikkut, Anti Poolamets, Heiki Hepner ja Aivar Sõerd Saksamaa suursaadikuga Thomas Ossowski-ga seoses Eesti positsiooniga MFF-i osas;
- 4) 22.10.2019 kohtus ELAK-i esimees Anneli Ott ja aseesimees Riina Sikkut Ühendkuningriigi suursaadiku Theresa Bubbear-i ja saatkonna asejuhi Alison Beckett-iga;
- 5) 8.11.2019 osales ELAK-i esimees Anneli Ott ühiskonnaõpetuse õpetajate infopäeval koos väliskomisjoni esimehe Enn Eesmaa ja aseesimehe Marko Mihkelsoniga;

- 6) 20.11.2019 kohtus ELAK-i esimees Anneli Ott Kääpa Põhikooli 9. klassi õpilastega Riigikogu külaskäigu raames;
- 7) 22.11.2019 kohtus ELAK-i esimees Anneli Ott Tallinna Ülikooli tudengitega seminar-praktikumi raames;
- 8) 12.12.2019 kohtus ELAK-i esimees Anneli Ott Moldova Vabariigi suursaadiku Inga Ionesii-iga.

Vahemikus 1.07.2019-31.12.2019 toimus **8 välislähetust**:

- 1) 9.-10.06.2019 osales ELAK-i esimees Anneli Ott Balti-Poola EL-i asjade komisjonide esimeeste kohtumisel Poolas, Varssavis;
- 2) 23.-25.06.2019 osales ELAK-i delegatsioon koosseisus Anneli Ott, Riina Sikkut, Tarmo Kruusimäe, Anti Poolamets ja Urve Tiidus COSAC-i täiskogu istungil Rumeenias, Bukarestis;
- 3) 21.-22.07.2019 osales ELAK-i esimees Anneli Ott EL-i asjade komisjoni esimeeste kohtumisel Soomes, Helsingis;
- 4) 8.-9.09.2019 osales ELAK-i aseesimees Riina Sikkut migratsiooni ja pagulasprobleeme käsitleval konverentsil Soomes, Helsingis;
- 5) 29.09-30.09.2019 osales ELAK-i esimees Anneli Ott Eesti, Läti, Leedu ja Poola EL-i asjade komisjonide esimeeste kohtumisel Leedus, Vilniuses;
- 6) 30.09-1.10.2019 osales ELAK-i liige Urve Tiidus EL-i liikmesriikide parlamentaarsel konverents EL-i stabiilsuse, majandusliku koordinatsiooni ja juhtimise teemal (IPC/SECG) Soomes, Helsingis;
- 7) 7.-8.11.2019 osales ELAK-i aseesimees Riina Sikkut Eesti, Läti ja Leedu EL-i asjade komisjonide esindajate kohtumisel Saksamaa Bundestagi Euroopa Liidu asjade komisjoniga Saksamaal, Berliinis;
- 8) 1.-3.12.2019 osales ELAK-i delegatsioon koosseisus Anneli Ott, Riina Sikkut, Tarmo Kruusimäe ja Oudekki Loone COSAC-i täiskogu istungil Soomes, Helsingis.

Koostasid:

Külli Kapper, nõunik-sekretariaadijuhataja

Katarina Budrik, konsultant

(7.01.2020)